

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/42478,Miedzyszakladowy-Komitec-Strajkowy-NSZZ-Solidarnosc-przy-Zaklada-ch-Gorniczych-Rud.html>
04.05.2024, 17:21

Miedzyszakładowy Komitet Strajkowy NSZZ „Solidarność” przy Zakładach Górniczych Rudna w Polkowicach

Miedzyszakładowy Komitet Strajkowy NSZZ „Solidarność” przy Zakładach Górniczych Rudna w Polkowicach, struktura „S” działająca od czasu strajku okupacyjnego 14-17 XII 1981 w ZG Rudna, nast. w podziemiu do VII 1982 na terenie Zagłębia Miedziowego. W myśl instrukcji wydanych przez KK i ZR Dolny Śląsk na wypadek wprowadzenia stanu wyjątkowego rano 14 XII 1981 w cechowni na Szybie Głównym ZG Rudna ogłoszono strajk okupacyjny i powołano Zakładowy KS. Tego dnia skład ZKS rozszerzono o przedstawicieli in. przedsiębiorstw KGHM i zakładów m.in. ZG Sieroszowice, Zakładu Robót Górniczych w Lubinie, Zakładu Budowy Kopalń tamże, Przedsiębiorstwa Budowy Kopalni Rud Bytom, PBKR Częstochowa i powołano kilkudziesięcioosobowy MKS: przew. Andrzej Poroszewski, Franciszek Józef Kamiński, Witold Majewski, Stanisław Lembas, Stanisław Sabat, Edward Sobczak, Edward Wóltański, Edward Rewers, Mieczysław Kazimierczak, Grzegorz Laska, Paweł Kotlicki, Seweryn Szkudlarek, Mieczysław Herman i in. Po południu miedzyszakładowy KS powstał też na Szybie Zachodnim kopalni w składzie m.in. przew. Jan Tabor, Jerzy Małecki, Andrzej Gustaw, Eugeniusz Patrzalek, Stanisław Jochański, Władysław Superson, Mirosław Gojdz, Zygmunt Zabłotny, Andrzej Kowszyn, który podporządkował się przew. A. Poroszewskiemu. Domagano się odwołania stanu wojennego, uwolnienia aresztowanych i internowanych działaczy „S”, przywrócenia działalności „S” i zagwarantowania uczestnikom strajku bezpieczeństwa i nietykalności. W negocjacjach z przedstawicielami KW MO w Legnicy, WP oraz dyrekcji kopalni i KGHM wzięli udział A. Poroszewski, F.J.

Kamiński, P. Kotlicki, G. Laska i S. Sabat.

15 XII 1981 po zakończeniu strajku w ZG Polkowice ok. 300 górników dołączyło do protestu w ZG Rudna, a członkowie ZKS tej kopalni Jan Madej i Piotr Serafin weszli w skład MKS. Ogółem w strajku na dwóch szybach ZG Rudna wzięło udział ok. 5-7 tys. osób. W nocy 16/17 XII 1981 na obu szybach odprawiono msze (na Szybie Zachodnim celebransami byli ks. Jerzy Gniatczyk, Eugeniusz Jankiewicz i Zbigniew Dołhań, a na Szybie Głównym J. Gniatczyk i E. Jankiewicz), a górnicy otrzymali odpuszczenie grzechów w obliczu śmierci. Kapłani pozostali z górnikami do chwili pacyfikacji (J. Gniatczyk w cechowni, a pozostali księża na Szybie Zachodnim).

MKS ustalił, że w chwili ataku ZOMO na cechownię Szybu Głównego, strajkujący mieli ewakuować się poza teren kopalni dwoma wyjściami i podążać do kościoła św. Barbary w Polkowicach, gdzie miał być punkt zborny. Górnicy na Szybie Zachodnim lepiej zabarykadowani postanowili stawiać opór, a nast., gdyby został on przełamany zamierzali podjąć negocjacje z dowódcą sił porządkowych, aby bez użycia siły górnicy mogli udać się do kościoła w Polkowicach.

Rano 17 XII 1981 oddziały ZOMO przy wsparciu żołnierzy WP najpierw zaatakowały Szyb Główny ZG Rudna. Górnicy wg ustalonego planu dwoma wyjściami opuścili kopalnię kierując się do Polkowic. Jedna grupa kierowana przez A. Poroszewskiego została zaatakowana przez oddziały ZOMO, które polewały wodą górników idących do miasta. Druga grupa kierowana przez F.J. Kamińskiego nie była niepokojona. Na Szybie Zachodnim górnicy stawili trzygodzinny opór (wejścia były zablokowane, broniono się oblewając ZOMO pod wysokim ciśnieniem gorącą wodą), ale po wstrzeleniu do łaźni pocisków z gazem łzawiącym, gdzie przebywali górnicy, ks. Z. Dołhań w imieniu KS podjął negocjacje z dowódcą MO płk. Bogdanem Garusem. W wyniku ustaleń górnicy przebrali się i opuścili kopalnię w zwartej grupie kierując się do kościoła w Polkowicach. Po południu na ulicach miasta doszło do walk ulicznych górników i mieszkańców miasta z funkcjonariuszami ZOMO, którzy użyli gazów łzawiących i armatek wodnych. MKS podjął decyzję o zakończeniu strajku, co zostało ogłoszone podczas wieczornej mszy w kościele św.

Barbary.

Przywódcy strajku zaczęli się ukrywać (A. Poroszewski, J.F. Kamiński, P. Kotlicki, G. Laska i S. Sabat) aż do odwołania stanu wojennego, a pozostali członkowie MKS mieli pozostać w ukryciu do 21 XII 1981. Postanowiono też prowadzić działalność podziemną. Po paru dniach ujawnił się S. Sabat. 19 XII 1981 wszczęto śledztwo ws. strajku w ZG Rudna, aresztowano E. Wóltańskiego, J. Tabora, E. Patrzalka, W. Majewskiego i E. Rewersa (pocz. także S. Lembasa), którzy 24 II 1982 zostali skazani przez Sąd Wojewódzki w Legnicy na kary w zawieszeniu – W. Majewski na 2 lata pozbawienia wolności, a pozostali oskarżeni na kary półtora roku pozbawienia wolności. Ukrywający się przywódcy MKS byli poszukiwani listami gończymi.

MKS natychmiast rozpoczął działalność wydawniczą i propagandową, budowę podziemnych struktur w zakładach KGHM oraz sieć kolportażu i kontaktów z RKS Dolny Śląsk (łącznicy m.in. E. Wóltański, Dariusz Olszewski). Ukrywających się w Lubinie, Głogowie i Polkowicach przywódców MKS wspierali współpracownicy m.in. Stanisław Wawrzyniec Sakwa i M. Kazimierczak, którzy zorganizowali siatkę konspiracyjną w ZG Rudna, a nast. zainicjowali budowę TKZ w in. zakładach pracy KGHM m.in. J. Madej, Piotr Suchecki i P. Serafin w ZG Polkowice, S. Szkudlarek, Z. Wandycz w ZBK, Zdzisław Wluszczak w ZG Sieroszowice. Zbierano składki na działalność związkową i pomoc dla ukrywających się przywódców MKS oraz dla rodzin osób uwięzionych i zwolnionych z pracy. Wydawano ulotki, w których domagano się odwołania stanu wojennego oraz zaprzestania represji wobec uczestników strajków, działaczy „S” oraz osób ukrywających się. Od 19 XII 1981 MKS wydawał podziemne pismo „Biuletyn Informacyjny Stanu Wojny”, które w IV 1982 przybrało tytuł „Zagłębie Miedziowe (w redakcji do IV 1982 A. Poroszewski i do VII 1982 F.J. Kamiński).

S.W. Sakwa poprzez Stanisława Śniega nawiązał kontakt z Eugeniuszem Bryckim i Ireneuszem Polem działaczami MKS [Zagłębie Miedziowe](#) w Legnicy. Wczesną wiosną 1982 MKS przy ZG Rudna przejął od legniczan wydawanie podziemnego

pisma „Żądło Robola”. III 1982 nawiązano też kontakt z Tajną Międzyzakładową Komisją Koordynacyjną „S” Ziemia Głogowska, której liderem był Zenon Tankiewicz.

12 IV 1982 aresztowany A. Poroszewski, a 30 IV P. Kotlicki, przy którym znaleziono dokumenty i notatki z kontaktami, co na pocz. V 1982 spowodowało aresztowanie i internowanie kilkunastu działaczy MKS m.in. S.W. Sakwę, Grażynę Gulińską, Juliusza Mateńkę, P. Serafina, P. Sucheckiego, Z. Wlisszczaka. W osłabionym MKS aktywni pozostali m.in. M. Kazimierczak, E. Wółtański i Aniela Sakwa (zastąpiła internowanego męża).

Od V 1982 po wypadkach wywołanych aresztowaniem P. Kotlickiego, MKS w ZG Rudna rozwijał współpracę z MKS w Legnicy (Maciejem Szczęsnym Juniszewskim i Markiem Kozłowskim) i TMKK Ziemia Głogowska w zakresie kolportażu i druku pism wydawanych w woj. legnickim. Do redakcji „Zagłębia Miedziowego” włączyła się Zofia Bobińska-Jaszczka, która miała zastąpić F.J. Kamińskiego. VI 1982 liderzy podziemnych struktur (Polkowice, Lubin, Głogów i Legnica) zdecydowali się łączyć kanały kolportażu i rozważali wydawanie w regionie mniejszej liczby podziemnych pism. 24 VI 1982 zatrzymany i aresztowany został G. Laska.

VII 1982 działalność pod szyldem MKS przy ZG Rudna wygasła, a w jej miejsce utworzono Międzyzakładową Komisję Koordynacyjną Województwa Legnickiego (w składzie m.in. M. Kazimierczak, Lech Duławski, Jan Pazdur, Z. Tankiewicz, Z. Bobińska-Jaszczka). VII 1982 połączono redakcje pism: legnicką „Solidarność Zagłębia Miedziowego” z „Zagłębiem Miedziowym” i przez prawie rok MKK Województwa Legnickiego wydawała „Solidarność Zagłębia Miedziowego” z zachowaniem ciągłości numeracji „Zagłębia Miedziowego”. 24 VII 1982 zatrzymano i aresztowano F.J. Kamińskiego ostatniego ukrywającego się przywódcę MKS przy ZG Rudna.

Łukasz Sołtysik

[Polkowice](#), [Region Dolny Śląsk](#), [Region Zagłębie Miedziowe](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)